

Slik får vi nok kraft uten store kraftprosjekter i naturen

Vedtatt av SVs landsstyre 16. mars 2024.

Debatten om den norske kraftbalansen har rast den siste tiden. Det er ikke rart. Skal vi omstille norsk økonomi, nå våre klimamål og bidra til å begrense den globale oppvarmingen, er elektrifisering med fornybar kraft et sentralt virkemiddel, sammen med en langt sterkere demokratisk styring av energisektoren.

Samtidig har vi en naturkrise som krever at vi ikke kan fortsette den storstilte nedbyggingen av natur. Vi må velge de mest skånsomme og konfliktfrie energiformene, og vi må prioritere mye sterkere hva kraften skal brukes til og hvilke naturinngrep som skal gjøres. Samiske tradisjonsnæringer må respekteres.

SV mener vi kan skaffe nok kraft uten store kraftprosjekter i naturen.

NHO, LO og Energidepartementet har nylig lansert det de kaller «Kraftløftet» hvor de har kartlagt kraftbehovet i hele landet, og sammenlignet det med hvilke planer for ny kraftproduksjon som finnes i dag. De advarer mot stor avstand mellom behovet og tilbudet, og ber om at det settes i gang storstilt ny kraftproduksjon – særlig store vindkraftprosjekter på land.

«Mer av alt» er Energikommisjonens budskap – inkludert store vindkraftprosjekter på land. Deres oppdrag var å se påhvordan Norge kan levere både på elektrifiseringen og opprettholde kraftoverskuddet i normalår. Kommisjonen foreslår at det bør gjennomføres energieffektivisering tilsvarende 20 Twh, og mener det er behov for 40 Twh i ny fornybar kraftproduksjon innen 2030.

SV mener at det kan være forskjell på markedets etterspørsel og samfunnets behov for ny kraft. Likevel trenger Norge mer kraft til erstatning for dagens fossile energibruk.

SV vil unngå storskala vindkraft på land, og derfor primært jobbe for å skaffe nok kraft til å nå energikommisjonenes anbefalinger gjennom energieffektivisering og andre energikilder.

Vannkraft

Energikommisjonen anser det som realistisk med opptil 10 Twh økt vannkraftproduksjon ved oppgradering og utvidelser av eksisterende vannkraftanlegg. Større naturinngrep fra vannkraftutvidelse må vurderes sak til sak.

42 **Havvind**

43 Havvindprosjektene Sørilige Nordsjø 2 og Utsira Nord vil gi 14 Twh ny
44 kraft, jfr NHO/LO sitt kraftløft. I tillegg mener SV at det kan bygges ut 10 Twh flytende
45 havvind tilknyttet petroleumsinstallasjoner på sokkelen innen 2030 jfr beregninger fra
46 Zero. Det vil totalt gi 24 Twh.

47 **Vindkraft på land**

48 SV sier nei til ny storskala vindkraft på land, men er åpen for småskala vindkraft på
49 grå areal og industrialiserte områder. SV mener det bør bygges ut minst 5 Twh ny
50 fornybar kraftproduksjon tilknyttet industrialiserte områder, inkludert mer lokal lagring
51 og forbruksfleksibilitet for å løse lokale flaskehalsar.
52

53 **Solkraft**

54 Energikommisjonen mener det er realistisk med 10 Twh ny solkraft innen 2030 og SV
55 legger det til grunn. Hoveddelen av dette må bygges på eksisterende nedbygde
56 arealer, bygg og infrastruktur.
57

58 **Nye fornybarteknologier**

59 SV vil stimulere til videre forskning og utvikling av nye fornybarteknologier, som for
60 eksempel bergvarme, sjøvarme og bølgekraft.
61

62 **Energieffektivisering**

63 Ifølge NVE har bygningsmassen i Norge har et samlet lønnsomt potensial for
64 energieffektivisering på 13 TWh. I tillegg fastslår Energikommisjonen at det er et
65 fjernvarme-potensial opp til 4 Twh frem mot 2030.
66

67 Samlet vil vi med SVs energimix få 49 TWh ny kraftproduksjon, og
68 17 TWh energieffektivisering.
69

70 I tillegg har SINTEF regnet ut at Norge har 20 TWh overskuddsvarme som ikke
71 brukes. Denne ressursen har begrenset bruk, men kan for eksempel anvendes til
72 oppvarming lokalt, og CO₂-fjerning fra luft lokalt og bidra til negative utslipp.
73

74 I dag er det tilknytningsplikt for nettselskapene. SV mener at vi må ha mer bevisst
75 forhold til hva krafta vår skal brukes til. Derfor ønsker SV at tilknytning skal prioriteres
76 til prosjekter som kutter mest CO₂-utslipp og gir mest lokale ringvirkninger og
77 arbeidsplasser. Elektrifisering av sokkelen skal ikke skje med kraft fra land. SV ønsker
78 også å si nei til at krafta vår skal brukes til noen typer datasenter som kryptoutvinning
79 og kommersiell datalagring styrt av internasjonale teknologigiganter.
80